



*Sectie Psychodiagnostiek*

**Kwaliteitsbeoordeling en gebruik van de WISC-V:  
een stand van zaken dd. 15.11.2018**

Half oktober 2018 lezen we:

“WISC-V krijgt positieve beoordeling bij CAP, via de CAP-website kan je de fiche raadplegen om meer te weten te komen over de kwaliteit van de WISC-V. Ook al het door het CAP-team ontwikkelde materiaal i.v.m. CHC verschijnt sinds dit schooljaar in het CAP-vademecum, nadien ook op het CHC-platform.”

Zie <https://www.cap-vademecum.be/>

Eind oktober 2018 verspreidt de **Vlaamse Vereniging voor Schoolpsychologie** - VVSP:

“Standpunt en advies van VVSP vzw inzake erkenning en gebruik van de WISC-V”.

Zie

[http://schoolpsychologie-vvsp.be/vvsp/wp-content/uploads/2018/11/20181030\\_VVSP\\_WISCV\\_standpunt.pdf](http://schoolpsychologie-vvsp.be/vvsp/wp-content/uploads/2018/11/20181030_VVSP_WISCV_standpunt.pdf)

Kort nadien publiceert het **Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek** het document:

“Evaluatie Vlaamse normering WISC-V-NL: een stand van zaken”.

Zie: <https://www.kwaliteitscentrumdiagnostiek.be/nieuws/>

Half november brengt de **BFP Sectie Psychodiagnostiek** een update van zijn kwalificatie van IQ-tests.

Hierna de bijhorende documenten ter informatie.

<https://www.bfp-flp.be/sectie-psychodiagnostiek>

<http://www.testpracticum.ugent.be/>



| **04.1.1** | **I** | **L1-6 S1-4** | **+** | **R** |

## **WISC-V-NL – WECHSLER INTELLIGENCE SCALE FOR CHILDREN - V (Nederlandstalige uitgave)**

### **1. Auteur(s):**

Wechsler, D. Nederlandse bewerking door Hendriks, M., Ruiter, S., Schittekatte, M.

### **2. Uitgever:**

Amsterdam: Pearson Benelux B.V., 2018

### **3. Testbeschrijving:**

#### **3.1. Soort test:**

De WISC-V is een algemeen individueel toepasbare intelligentietest die via een diversiteit van taken een beeld geeft van het cognitief functioneren van een kind. De taken zijn gegroepeerd in subtests. In totaal zijn er 14 subtests. De teststructuur is een weerspiegeling van het Cattell-Horn-Carroll model (CHC-model). Voor het bepalen van 5 primaire indexen moeten 10 subtests afgenomen worden, telkens twee per index:

- Verbale Begrip Index (CHC = BCV Index Gc): Overeenkomsten en Woordenschat,
- Visueel Ruimtelijke Index (CHC = BCV Index Gv): Blokpatronen en Figuur Samenstellen,
- Fluïd Redeneren Index (CHC = BCV Index Gf): Matrix Redeneren en Gewichten,
- Werkgeheugen Index (CHC = BCV Index Gsm): Cijferreeksen en Plaatjesreeksen,
- Verwerkingssnelheid Index (CHC = BCV Index Gs): Symbool Substitutie Coderen en Symbool Zoeken.

Er moeten 7 subtests afgenomen worden voor het Totaal IQ:

- Overeenkomsten en Woordenschat (Gc),
- Matrix Redeneren, Gewichten (Gf),
- Blokpatronen (Gv),
- Cijferreeksen (Gsm),
- Symbool Substitutie Coderen (Gs).

De mogelijkheid wordt geboden om nog 5 aanvullende Indexen te bepalen:

- Kwantitatief Redeneren: Gewichten en Rekenen,

- Auditief Werkgeheugen: Cijferreeksen en Cijfers en Letters Nazeggen,
  - Non-Verbaal: Blokpatronen, Figuur Samenstellen, Matrix Redeneren, Gewichten, Plaatjes Reeksen en Symbool Substitutie Coderen,
  - Algemene Vaardigheid: Overeenkomsten, Woordenschat, Blokpatronen, Matrix Redeneren en Gewichten
- ,
- Cognitieve Competentie: Cijferreeksen, Plaatjesreeksen, Symbool Substitutie Coderen en Symbool Zoeken.
- Eén subtests, met name Begrijpen komt in geen enkele Index voor, maar kan gelden als vervangsubtest voor een subtest binnen Verbaal Begrip.

### 3.2. Afname en verbetering:

De test wordt individueel afgenomen. De afnameduur bedraagt ongeveer 1,5 à 2 uur. Bij sommige kinderen zal het nodig zijn de test af te nemen in twee zittingen. De scoring kan zowel handmatig als digitaal.

De handleiding geeft duidelijke aanwijzingen voor de afname en de verbetering. De behaalde ruwe score op de subtests wordt aan de hand van viermaandelijke tabellen omgezet in genormaliseerde standaardscores (Gem.= 10; SD = 3). De som van deze standaardscores zet men vervolgens om in een Totaal IQ en Index - scores (Gem. is telkens 100 en SD = 15). Rond het Totaal IQ en de Index-scores kan een bijbehorend betrouwbaarheidsinterval (90% of 95%) bepaald worden en een percentielscore. Er zijn tal van mogelijkheden om het verkregen profiel te analyseren met behulp van vergelijkingsselecties op index- en subtestniveau: significantietoetsingen op .01, .05, .10 en .15, base rate voor scoreverschillen met als referentiegroep de Totale steekproef of Vaardigheidsniveau, leeftijdsequivalenten en SEM-score per subtest. Dit laatste met behulp van het digitaal scoringsprogramma.

Er zijn tabellen voor processcores Blokpatronen, Cijferreeksen, Plaatjesreeksen, Cijfers en letters nazeggen en Figuur Zoeken.

### 3.3. Doelgroep:

De WISC-V is te gebruiken bij leerlingen uit het lager onderwijs vanaf 6 jaar en bij leerlingen in het secundair tot en met 16 jaar.

### 3.4. Normen:

De WISC-V werd geijkt op een representatieve populatie in Vlaanderen (395) en Nederland (1038). Voor Vlaanderen zijn er geen aparte normtabelleten. De Vlaamse en Nederlandse data zijn samengevoegd en worden als normen gebruikt in Vlaanderen . Er worden voor Nederland ook aparte normen voorzien. Men kan daar dus kiezen voor de samengevoegde- of enkel de Nederlandse normen (druk vanuit CoTaN). De opbouw van de normen – die voor Vlaanderen uitstekend is – kan voor Nederland op sommige punten misschien enige ‘zachte’ vragen oproepen. Toch blijken de Nederlandse normen van de WISC-V niet van een mindere kwaliteit te zijn dan de Nederlandse normering van de WISC III. De WISC-V-normen zijn in ieder geval recenter – en daardoor beter – dan die van de verouderde WISC III.

## 4. Betrouwbaarheid en Validiteit:

Het Totaal IQ heeft een zeer goede interne betrouwbaarheid: .95 voor de Totale steekproef en voor

de leeftijdsgroepen varieert dit van .94 (7 jaar) tot .96 (13 jaar tot en met 16 jaar). De andere leeftijdsgroepen kennen een betrouwbaarheid van .95. De betrouwbaarheid van de Primaire Indexscores, hoewel samengesteld uit 2 subtests, varieert van goed (.89) voor Verbaal Begrip en Visueel-ruimtelijk tot zeer goed (.90 voor Werkgeheugen Index, .91 voor Verwerkingssnelheid en .92 voor Fluid Redeneren).

De betrouwbaarheid van de Aanvullende Indexen is zeer goed. Het aantal subtests is hier niet vreemd aan. Uit het oog mag niet verloren worden dat de samenstelling van statistische aard is, dus niet refereert naar een inhoudelijk referentiekader. De beoordeling van de interne betrouwbaarheid geldt voor de normeringssteekproef en de klinische groepen. Op subtestniveau is de interne betrouwbaarheid 'goed' te noemen met uitzondering van Begrijpen (.76). Maar het berekenen van de SEM-score per subtest noopt tot uiterste voorzichtigheid bij interpretatie op dit niveau.

De test-hertestbetrouwbaarheid is berekend op een heterogene groep van 81 kinderen (45 Vlaamse kinderen en 36 Nederlandse kinderen). Voor het Totaal IQ werd .95 bekomen. Op subtestniveau ligt de test-hertestbetrouwbaarheid in het algemeen onder de .80. Op individueel niveau is het aangewezen om meer dan één jaar te wachten voor een hertesting met de WISC-V.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid werd getoetst voor Overeenkomsten, Woordenschat en Begrijpen op 51 willekeurig gekozen protocollen door drie onafhankelijke beoordelaars. Een resultaat tussen .98 en .99 toont aan dat de voorbeeldantwoorden een garantie zijn voor een zo objectief mogelijke scoring.

De validiteit is uitvoerig onderzocht:

- Inhoudsvaliditeit
- Responsprocessen
- Interne structuur
- Intercorrelaties
- Confirmatorische factoranalyses
- Relaties met andere tests
- Onderzoek naar klinische en specifieke groepen (hoogbegaafdheid, verstandelijke beperking, aandachtsdeficiëntie-/hyperactiviteitstoornis, autismespectrumstoornis)
- Relaties met biografische gegevens (opleidingsniveau moeder en kind)
- Gelijktijdige criteriumvaliditeit

en lost de verwachtingen in, mits drie kanttekeningen:

- Convergente validiteit is enkel onderzocht met de WISC-III, WPPSI-III en de WAIS-IV, niet met andere Nederlandstalige intelligentietests,
- Vraagteken wordt geplaatst voor de detectie van 'hoogbegaafdheid'. De tabellen reiken tot 160 maar het gemiddelde Totaal IQ van de specifieke doelgroep Hoogbegaafden is 122.6,
- Predictieve validiteit is niet onderzocht.

## 5. Bespreking en Varia:

De WISC-V vervangt in Vlaanderen terecht de WISC-III die in de Verenigde Staten gepubliceerd is in 1991 en in het Nederlandstalig gebied in 2001-2005. Vlaanderen heeft toen de boot gemist van de vernieuwingen die de WISC-IV bracht en die in die periode verscheen (en waarin o.a.. onze Waalse collega's wél in meegingen). Vlaanderen had tot nu dus een duidelijke achterstand in de Wechslerlijn, een achterstand die met de WISC-V ingehaald wordt ("we zijn terug mee"). Zowel wat de theoretische structuur betreft als op het vlak van normering is de WISC-V een verrijking in het onderzoek van cognitieve vaardigheden. De WISC-V is op vele vlakken verrassend/verbijsterend, vooral voor diegene die niet vertrouwd zijn met het CHC-model en profielanalyses. Lezen van de Technische handleiding en verdieping in het CHC-model zijn een must. Het verschil met de WISC-III is enorm. We lijsten er enkele belangrijke op:

- Verbaal en Performaal IQ maken geen deel meer uit van een Wechsler test, (ook al niet meer in

de WISC-IV)

- Totaal IQ is het resultaat van de prestatie op 7 subtests,
- Er is maar één IQ en de overige subtestsamenstellingen (Primair en Aanvullend) zijn telkens samengevat in een Index. Geen enkele Index is inwisselbaar voor een IQ,
- Rekenen wordt niet meegenomen in het Totaal IQ,
- Enkel Blokpatronen (als subtest van het Performaal IQ) maakt deel uit van het Totaal IQ
- Versterking van subtests die informatie geven over het Werkgeheugen en Verwerkingsnelheid,
- Klinische bruikbaarheid omwille van de theoretische (CHC-)structuur en de profielanalyse mogelijkheden is een overtuigende meerwaarde,
- .....

Deze lijst is niet exhaustief maar toont aan dat de slogan ‘Een wereld van verschil’ van Pearson klopt.

De Q-Global (digitale scoring) is een hulpmiddel, maar met dit risico dat de onderzoeker door de bomen het bos niet meer ziet. Stappenplan (met aandacht voor de crossbatterijbenadering) op <https://cap-vademecum.be> en <https://expertisetoegepastepsychologie.be/subpages/chc-platform> gidst je door het proces.

De Q-Interactive wordt niet besproken in deze fiche. We geven enkel mee dat we het gebruik afraden om methodologische redenen en het ontbreken van onderzoek dat garant staat voor de equivalentie, o.a. het gebruik van normen die niet ingewonnen zijn op een digitale afname.

## **6. Literatuur:**

Wechsler, D. (2018), WISC-V-NL. Technische handleiding. Theoretische achtergrond, uitgevoerde onderzoek, interpretatie en casussen. Amsterdam: Pearson Benelux B.V.

***Deze fiche dateert van 2018***

Copyright © CAP vzw



## VLAAMSE VERENIGING VOOR SCHOOLPSYCHOLOGIE VZW

Zetel  
Kattestraat 22  
9800 Deinze

Secretariaat  
Molenstraat 8  
2018 Antwerpen

<http://www.schoolpsychologie-vvsp.be>  
ond.nr: BE0456209410

### Standpunt en advies van VVSP inzake erkenning en gebruik van de WISC-V

Het is intussen één jaar geleden dat VZW VVSP het initiatief nam om in onderhandeling met uitgeverij Pearson een groepsaankoop te organiseren voor de verkoop en verspreiding van de WISC-V. Dit gebeurde in nauwe samenspraak met VCLB-netwerk en met de Federatie van de Centra voor Ambulante Revalidatie (CAR).

Via die groepsaankoop realiseerde VVSP een optimaal contract met Pearson, waarbij we de deelnemers aan heel gunstige voorwaarden de WISC-V konden laten aankopen.

Pearson zelf verzekerde in de onderhandelingen met VVSP dat aan alle psychometrische voorwaarden (inzake validiteit en betrouwbaarheid) zou voldaan zijn op het moment van levering (januari 2018).

Indien niet, dan zouden zij onmiddellijk de nodige stappen zetten om tegemoet te komen aan de gemaakte opmerkingen vanuit de beoordelingscommissies. Voor Nederland is dit de COTAN (COMmissie TestAangelegenheden Nederland), voor Vlaanderen gaat het over KcD (Kwaliteitscentrum Diagnostiek).

Zoals jullie allen weten laat COTAN op zich wachten om de door Pearson aangeleverde documentatie te beoordelen. Vanuit KcD wacht men op COTAN om zelf ook een beoordeling uit te spreken. Zolang er geen aanbevelingen zijn tot verbeteringen, kan uitgeverij Pearson haar engagement niet nakomen om eventuele extra stappen te zetten.

Intussen zijn wij bijna een jaar verder en is er nog steeds geen duidelijke timing waarop het eindrapport zal klaar zijn, ook na herhaaldelijk aandringen vanuit VVSP.

De Raad van Bestuur van VZW VVSP behandelde dit onderwerp op haar vergadering van 23 oktober 2018. Op deze vergadering werd beslist dat **VVSP op eigen initiatief een standpunt en advies** diende te formuleren over deze materie.

Voor het bepalen van ons standpunt en advies baseren wij ons op volgende overwegingen:

- VVSP is van mening dat we niet langer kunnen wachten op de beoordeling van de WISC-V door COTAN en KcD. VVSP erkent de autoriteit van COTAN en KcD, maar stelt vast dat deze hun engagementen niet nakomen. In deze materie gaat het over hun engagementen om op korte termijn de documentatie te beoordelen en eventuele tekortkomingen te melden aan de uitgeverij Pearson. VVSP vindt het ronduit onaanvaardbaar dat de beoordeling over een instrument méér dan een jaar op zich moet laten wachten.
- VVSP neemt akte van het feit dat CAP (Coördinatie Antwerpen Psychodiagnostiek) recent een positieve beoordeling heeft gemaakt over de WISC-V. Deze is ook terug te vinden in het [online CAP-vademecum](#). VVSP sluit zich volledig aan bij deze beoordeling, aangezien wij CAP beschouwen als een autoriteit in Vlaanderen op vlak van beoordelingen van diagnostisch materiaal. Andere deskundigen in de wetenschappelijke wereld van de psychodiagnostiek, o.a. ook leden die verbonden zijn aan VVSP, hebben zich eveneens al positief uitgesproken over de WISC-V.

- VVSP stelt daarnaast vast dat RIZIV (Rijksinstituut voor Ziekte en Invaliditeitsverzekering) sinds 01.08.2018 de WISC-V heeft toegevoegd als A-onderzoeksinstrument aan de limitatieve lijst van tests voor het bepalen van het intelligentie- of cognitief ontwikkelingsniveau, voor het terugbetalen van logopedie door de ziekteverzekering. Het RIZIV baseert zich hiervoor traditioneel op de classificatie van intelligentietests door de Sectie of Commissie Psychodiagnostiek van de Belgische Federatie van Psychologen (meest recente versie is van 11/10/2017). Wij stellen vast dat ook RIZIV blijkbaar niet langer heeft gewacht op het oordeel van KcD. VVSP betreurt dat RIZIV de WISC-V nog niet toevoegde aan de limitatieve lijst voor de Centra voor Ambulante Revalidatie, wat de onduidelijkheid enkel nog doet toenemen.
- VVSP oordeelt dat het financieel niet verantwoord is om een gedane investering gedurende een vol jaar niet in gebruik te kunnen nemen. Dit betekent immers een verlies aan waarde van het aangekochte instrument, waarvan de houdbaarheidsdatum intussen al met één jaar is verminderd.
- VVSP is van mening dat mogelijke bedenkingen over de kwaliteit van de Nederlandse data onvoldoende opwegen tegenover het verder gebruiken van de WISC-III. Deze testversie is intussen een totaal verouderd instrument, temeer omdat in Vlaanderen de WISC-IV nooit is ontwikkeld. De data waarop de WISC-III is gebaseerd, zijn inmiddels 20 jaar oud, waardoor de validiteit intussen ook niet meer voldoet. Een verder gebruik van het verouderde instrument is vanuit kwaliteitsoverwegingen en vanuit de vernieuwde wetenschappelijke inzichten over intelligentie totaal niet meer te verantwoorden.

**Op basis van bovenstaande overwegingen komt VVSP tot volgend advies:**

**VVSP geeft positief advies voor de onmiddellijke ingebruikname van de WISC-V. VVSP roept tevens op om ten laatste op 01.01.2019 de WISC-III volledig buiten gebruik te stellen binnen het schoolpsychologische werkveld en integraal over te stappen naar de WISC-V.**

VVSP zal er bij uitgeverij Pearson op (blijven) aansturen dat zij bij de ontwikkeling van testmateriaal (vb WPPSI-IV) van bij de start nauwlettend toezien op een verantwoorde samenstelling van de proefgroep en een degelijke scholing van de testleiders.

Woensdag, 31 oktober 2018

Namens het bestuur van VVSP  
Patrick Lanckswert  
Voorzitter



KWALITEITSCENTRUM  
DIAGNOSTIEK<sup>vzw</sup>

## Evaluatie Vlaamse normering WISC-V-NL: een stand van zaken

Naar aanleiding van diverse vragen die het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek vzw heeft ontvangen over de kwaliteit van de WISC-V-NL geven wij graag via deze nieuwsbrief een stand van zaken over de evaluatie van dit instrument.

### *Procedure*

Naast een eigen beoordeling van het Vlaamse normeringsonderzoek van de WISC-V-NL heeft het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek vzw twee externe, onafhankelijke beoordelaars met expertise inzake testconstructie, psychometrie en het meten van cognitieve vaardigheden geconsulteerd. Deze drie evaluaties vormden de basis van de kwalitatieve beoordeling van de Vlaamse normering van de WISC-V-NL. **Een voorlopig rapport met betrekking tot het Vlaamse normeringsonderzoek is klaar.**

Het is belangrijk om te weten dat dit voorlopige rapport van het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek vzw níet handelt over de Nederlandse data. **De beoordeling van de Nederlandse normering van de WISC-V-NL wordt verricht door de Commissie Testaangelegenheden Nederland (COTAN).** Voor de WISC-V-NL werden Nederlandse normen én Nederlands-Vlaamse normen ontwikkeld op basis van onderzoek met 1038 kinderen en jongeren uit Nederland en 395 kinderen en jongeren uit Vlaanderen. In Vlaanderen zullen de gecombineerde Nederlands-Vlaamse normen gehanteerd worden. Een



beoordeling van het Nederlandse normeringsonderzoek door de COTAN is dus essentieel om sluitende conclusies te kunnen maken over de kwaliteit en bruikbaarheid van de Nederlands-Vlaamse normen waarmee in Vlaanderen gewerkt zal worden.

Met andere woorden, **beide adviesrapporten (i.e., een beoordeling van het Vlaams normeringsonderzoek, samen met de COTAN-beoordeling van het Nederlands normeringsonderzoek) dienen geïntegreerd te worden om te komen tot een sluitend en wetenschappelijk verantwoord advies aangaande het gebruik van de WISC-V-NL in Vlaanderen.** Er werd ons meegedeeld dat de COTAN-beoordeling mogelijks pas begin 2019 zal gepubliceerd worden. Wij zullen alles in het werk stellen het definitieve advies van het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek vzw hierna zo spoedig mogelijk te publiceren.

#### *Voorlopige algemene bevindingen*

Vooreerst dient het preliminaire karakter van deze bevindingen nogmaals onderstreept te worden. Op basis van verschillende opmerkingen in het voorlopige rapport van het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek vzw werden aan de uitgeverij Pearson B.V. enkele vragen voor bijkomende informatie en analyses gesteld. In het licht van deze bijkomende informatie is het mogelijk dat bepaalde kritiek- en aandachtspunten zullen kunnen genuanceerd worden. Ook zijn op basis van de COTAN-beoordeling van de Nederlandse data (inzake normering, betrouwbaarheid en validiteit) nuances mogelijk.

Zonder in detail te treden over de verschillende technische opmerkingen inzake de Vlaamse normerings-, betrouwbaarheids-, en validiteitsstudies geven we hieronder enkele belangrijke aandachtspunten weer. **Met het communiceren van deze aandachtspunten spreken wij geenszins reeds een kwaliteitsoordeel uit.**

---

# Aandachtspunten

## Kwaliteit van het testmateriaal

- Ondanks de aandacht die besteed is aan de interculturele fairness van de test, was het niet te vermijden dat bepaalde items cultuur-geladen zijn, mede doordat bij de Nederlandstalige adaptatie geen tekeningen veranderd of aangepast konden worden. Wees hiervoor alert tijdens de afname en interpretatie.

## Vlaamse normen

- Er is geen Nederlands-Vlaams normeringsonderzoek verricht met de digitale afname van de WISC-V-NL. De huidige normen zijn gebaseerd op de papier-en-potlood versie van de test. Verder onderzoek naar de normequivalentie van de digitale en papier-en-potlood versie is nodig alvorens te besluiten dat de normen van de papier-en-potlood versie kwaliteitsvol kunnen gebruikt worden bij een digitale afname.
- Er werd bij het Vlaamse normeringsonderzoek grote zorg besteed aan een correct gestratificeerde dataverzameling. Toch is aanvullende informatie nodig (i.e., tabellen met verdeling stratificatievariabelen volgens leeftijdsgroep) vooraleer te besluiten dat de Vlaamse steekproef representatief is volgens de stratificatievariabelen.
- Aanvullende analyses zijn nodig vooraleer te besluiten dat de Nederlandse en Vlaamse data samengenomen mogen worden voor de constructie van de normen.
- Het is noodzakelijk om de correcte tijdslimiet van 120 seconden bij de subtests Symbool Substitutie Coderen en Symbool Zoeken te hanteren. Aanvullende analyses zijn nodig om te besluiten dat voor deze subtesten de Nederlandse normdata kunnen gebruikt worden.

- Ook al gaan de normtabellen van de WISC-V-NL tot respectievelijk IQ 40 en IQ 160, het instrument is weinig tot niet geschikt om de zeer lage (<50) en de zeer hoge (>150) IQ's effectief te meten.

### **Betrouwbaarheid**

- Training is van primordiaal belang om de betrouwbaarheid en standaardisatie van testafnames te waarborgen.
- Hertesting met WISC-V-NL binnen 1 à 2 jaar wordt afgeraden. Men doet best een beroep op een alternatieve intelligentietest.
- Het hanteren van individuele subtestscores voor het nemen van belangrijke beslissingen op individueel niveau is niet gerechtvaardigd.
- Het is aangewezen om de verschillen tussen subtesten te toetsen op het .01-significantieniveau.

### **Validiteit**

- Er bestaat twijfel over het gebruik van de secundaire subtest *Figuur Zoeken* als vervanging voor de primaire subtest *Symbol Substitutie Coderen* bij het bepalen van het Totaal IQ.
- De criteriumvaliditeit dient nog verder onderzocht te worden.
- De in de technische handleiding gepresenteerde resultaten van klinische groepen (ASS, ADHD) zijn niet geheel representatief. De gevonden groepsverschillen op IQ mogen nooit gehanteerd worden om bij individuele cliënten een diagnose of classificatie te stellen.



## *Sectie Psychodiagnostiek*

### Kwaliteit van psychodiagnostische instrumenten:

- Klassiek is er de “COTAN”- evaluatie, maar dat is een kwalificatie met een “Nederlandse bril”
- Er is een Europees evaluatie-systeem, zie <http://www.efpa.eu/professional-development/assessment>
- In Vlaanderen is er ook het CAP-Basisvademecum, CAP-vzw , 2930 Brasschaat via <https://www.cap-vademecum.be/>
- De BFP-Sectie Psychodiagnostiek publiceerde nu een update (vs. 8.0; dd. november 2018) van de kwalificatie van intelligentietests in Vlaanderen

### Toelichting bij de BFP-kwalificatie van intelligentietests: “*O(uality) Scan*”

De categorieën **A+**, **A**, **B**, **C** en **D** (uitstekend, goed, voldoende, "met reserve(s)", onvoldoende) blijven gehanteerd zoals in vorige versies van de kwalificatie en verwijzen expliciet naar de psychometrische kwaliteiten van de test, in het bijzonder met aandacht voor “al dan niet gebruik” van Vlaamse steekproeven voor normen, betrouwbaarheids- en validiteitsonderzoek.

Ook de evaluatie van de representativiteit van die steekproeven en een inschatting van de recentheid van de data-verzameling spelen een belangrijke rol bij de evaluatie.

Een tweede kwalificatie-categorie verwijst naar de meetpretentie (cfr. de herziening van het CAP-Vademecum, sinds december 2012 verschenen) en in het bijzonder met de volgende categorieën (met het CHC-model als "theoretische meetlat"):

- (a) Algemene intelligentietest (toetst de brede cognitieve vaardigheid – “BCV” - Gf en/of Gq én Gc én nog minstens 2 andere BCV);
- (s) Specifieke intelligentietest (toetst één of verschillende BCV, toetst daarbij eventueel Gf/Gq of Gc maar niet beide samen).

<https://www.bfp-flp.be/sectie-psychodiagnostiek>

<http://www.testpracticum.ugent.be/>



## *Sectie Psychodiagnostiek*

**Synthese van de kwalificatie van IQ-tests in Vlaanderen  
door de Sectie Psychodiagnostiek van de BFP (Voorzitter: Mark Schittekatte)  
Versie 8.0, dd. november 2018**

- A+. Uitstekend "A+ (a)":** CoVaT-CHC
- A. Goed "A (a)":** RAKIT-II, WAIS-IV, **WISC-V**, WPPSI-III (+ 4j)
- B. Voldoende "B (a)":** KAIT  
"B (s)": K-SNAP, WNV, WPPSI-III (- 4j)
- C. Voorlopig aanvaardbaar in uitzonderlijke gevallen, al is de kwaliteit niet voldoende of (nog) niet bekend of verouderd "C (a)":** **WISC-III**  
"C (s)": BSID-II, Bayley-III<sup>NL</sup>, SON-R (2-8), SON-R (6-40), SON-R (2.06-7.11)
- D. Onvoldoende "D (a)":** BgT, GIT-2, GOS 2½-4½, IST, LDT, LEM, MOS, RAKIT, Stutsman, Terman-Merrill, WAIS, WAIS-R, WAIS-III, WISC-R, WPPSI-R  
"D (s)": MSEL, Raven SPM, DOS, Goodenough, Leiter, Menstekening, SON-R (5.06-17), Uzgiris & Hunt-schaal